



Energiemanagement in de huidige markt

omgaan met ongekende marktdynamiek

Energiemanagement in turbulente tijden

Hoe doe je dat?



Update energiemarkten

Wat is de stand van zaken?



Belangrijke ontwikkelingen

Energietransitie



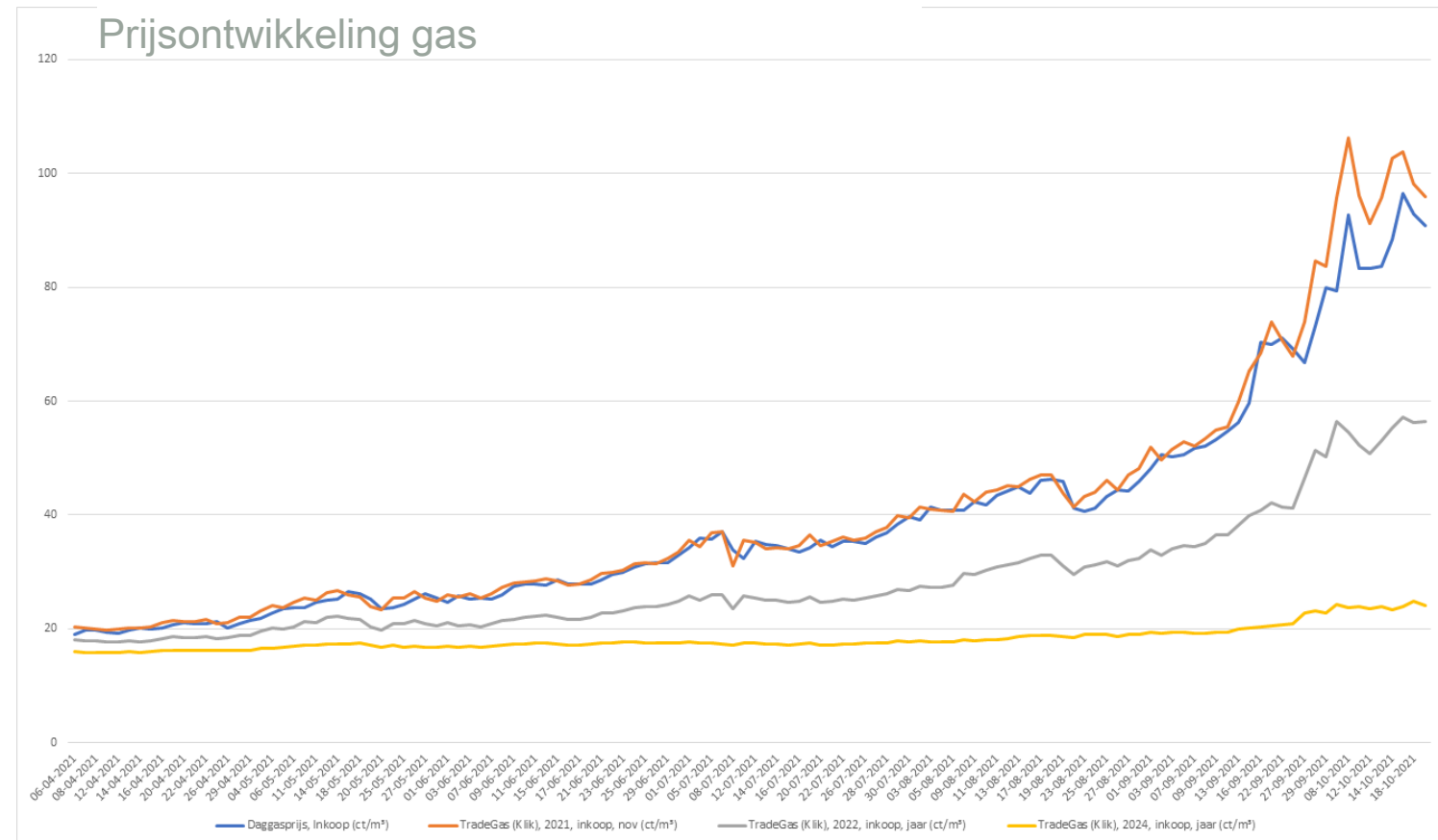
Scenario's operationale sturing

Mogelijkheden op de korte termijn



Laatste ontwikkelingen gasprijzen

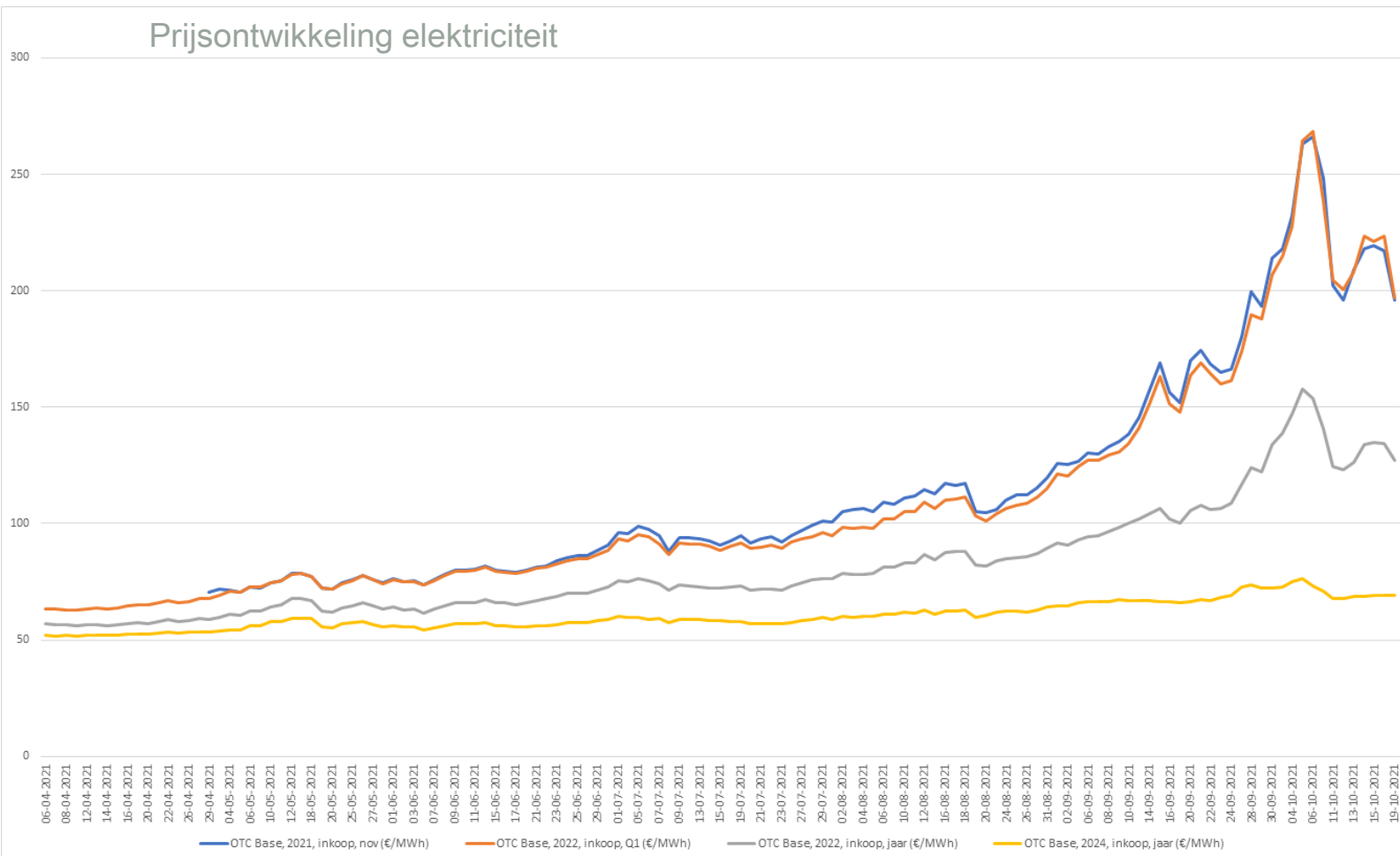
- Prijzen gedreven door krappe gasmarkt
- Ook door angst voor koude winter
- Gasvoorraden NW-Europa relatief minder gevuld
- Rusland gebruikt veel gas voor eigen voorraden
- LNG-concurrentie drijft prijzen verder op
- Toename gasvraag 'post-Corona'
- Veel uitgesteld onderhoud afgelopen zomer
- Winterprijzen stijgen niet meer, zomer '22 stijgen wel





Laatste ontwikkelingen elektriciteitsprijzen

Prijzontwikkeling elektriciteit



- Prijzen gedreven door gas en steenkool
- Emissierechtenprijs gestegen van 25 naar 60 €/ton
- Hogere kosten voor conventionele centrales
- Windproductie valt licht tegen dit jaar
- Weinig negatieve EPEX-uurprijzen

Gemiddelde EPEX-baseloadprijs:

- 2020: 32,24 €/MWh
- 2021: 76,81 €/MWh (t/m 15-10)
- okt21: 172,02 €/MWh (t/m 15-10)



Vooruitblik welke factoren gaan een rol spelen?

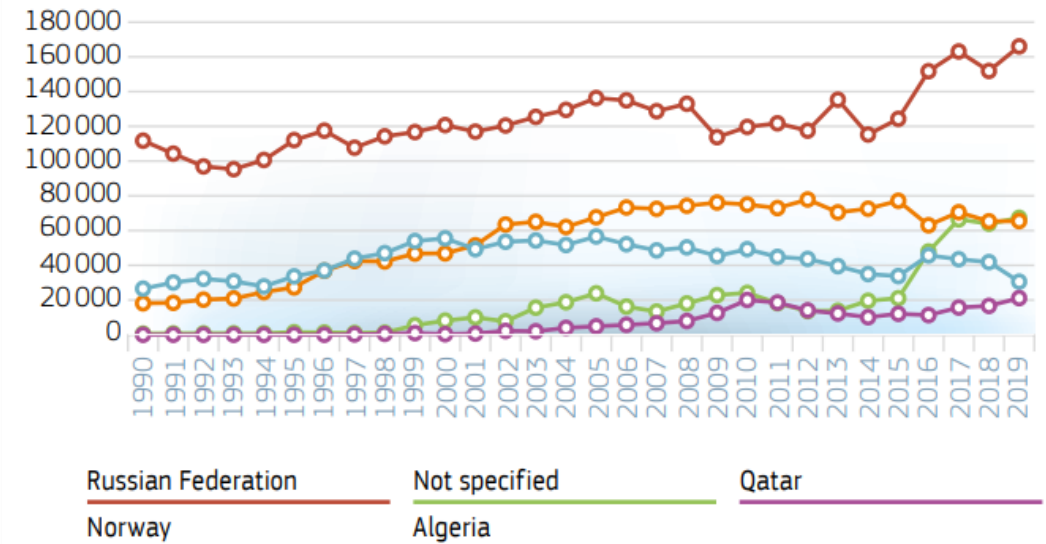
Nederland afhankelijker van import (m.n. gas)

Mtoe, unless otherwise stated	2000	2005	2010	2015	2018	2019
Production	58.8	62.7	71.4	48.5	36.9	33.4
Solid Fossil Fuels	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
of which Hard Coal	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
of which Brown Coal	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Oil and Petroleum Products	3.0	2.8	2.0	2.4	1.8	1.4
of which Crude Oil	2.4	2.3	1.5	1.8	1.1	0.9
Natural Gas	52.8	56.2	64.7	39.4	27.8	23.9
Nuclear	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.9
Renewables and Biofuels	1.4	2.0	3.1	4.8	5.7	6.2
Wastes, Non-Renewable	0.6	0.7	0.7	0.6	0.7	0.7
Net Imports	35.0	37.5	28.3	43.0	52.8	56.9
Solid Fossil Fuels	7.7	8.2	7.6	10.7	8.2	6.6
of which Hard Coal	7.7	8.2	7.5	10.7	8.2	6.6
Oil and Petroleum Products	42.9	48.4	44.5	43.1	39.9	42.5
of which Crude Oil and NGL	60.7	61.4	60.4	60.0	61.3	63.3
Natural gas	-17.2	-20.9	-24.2	-10.5	4.6	8.3
Renewables and Biofuels	-0.1	0.3	0.1	-1.1	-0.9	-0.7
Electricity	1.6	1.6	0.2	0.8	0.7	0.1

Bron: EU energy in figures 2021 (European Commission)

Russisch aandeel in EU-gas neemt toe

EU27_2020 – NATURAL GAS – IMPORTS FROM EXTRA-EU (1990-2019) TOP 5 BY 2019 VOLUME (Mio m³)



Bron: Eurostat april 2021



Vooruitblik welke factoren gaan een rol spelen?

Gastoelevering en vraag

- Wordt Nord Stream 2 in Q4 goedgekeurd?
- Gaan we een significante afname in de gasvraag zien de komende winter?
- Wat wordt de rol van de overheid?



Nieuws

- Markt heeft goed nieuws nodig voor prijsdalingen



Energietransitie

- Rol LNG wordt steeds groter, switch van kolen naar gas
- Sluiting kolen- en kerncentrales en toename zon- en windproductie stuwt belang flex
- Gasevenwicht verandert





Belangrijke ontwikkelingen: energietransitie

Huidige hoge prijzen laten belang energietransitie zien:
noodzaak afhankelijkheid van gas te verminderen.

- Wat kunnen we verwachten? Focus op verduurzaming van warmte en meer elektrificering.
- Welke fundamentelementen zijn noodzakelijk om dit mogelijk te maken?
 - CO₂: CO₂ moet betaalbaar en beschikbaar zijn
 - Meerjarige consistente stimulansen voor verduurzamingen die betaalbaar moeten zijn voor de glastuinbouw
- Diverse initiatieven en lobby van Glastuinbouw Nederland





Onderweg naar klimaatneutraal zijn er verdienmogelijkheden



- Stijgend gebruik van hernieuwbare bronnen vraagt om inzet flexibel vermogen om netwerk te ontlasten
- Tuinders kunnen flexibel vermogen beschikbaar stellen middels WKK of belichtingsaanpassingen
- Veel flexibiliteit mogelijk: van flexpool tot gecontracteerd vermogen



Afwegingen energiestrategie

Voor de
hand
liggende stap



Bekijk warmte- en
belichtingskosten



Zet sparkspread
deals op



Leg energieprij
vast
tegelijk met afzetprijs



Scenario's

Operationele sturing



Rekenscenario's en inzicht helpen om de juiste beslissingen te kunnen nemen



Graadje lager, warmtekostprijs inzichtelijk maken



Anders belichten (de helft, op andere uren of helemaal niet)



Geen ketelinzet



Blijf je prijsrisico bewaken en bedenk van te voren wat je alternatieven zijn, ook maand vooruit



Scenario's rekenvoorbeelden

- Belichte teelt
 - Normaal belichten gelijk aan andere jaren
 - Wat zijn de kosten zonder ingenomen posities?
- Belichte teelt met alleen WKK inzet
 - Vermogen van belichting gelijk aan het vermogen van de WKK
 - Er wordt geen extra elektriciteit ingekocht
- Niet belichten
 - Alle elektriciteit wordt geleverd aan het net
 - Warmte productie gelijk aan voorgaande jaren
 - Wat doet niet belichten in de kosten?
- Uitgangspunten:
 - Prijzen van 15 oktober 2021 voor 2022
 - Betreft een gemiddelde belichte tomaten teler



Scenario's rekenvoorbeelden

Volume en kosten overzicht
Jaar 2022, prijzen van 15 oktober 2021

	Volledig belichten	Alleen WKK belichten	Niet belichten	
Gasverbruik	53,0	53,0	53,0	m3/m2
Elektra levering	25,4	3,6	2,6	kWh/m2
Elektra teruglevering	-136,8	-142,2	-182,8	kWh/m2
Warmte	26,8	26,8	26,8	m3/m2
Eigen verbruik	82,3	55,1	13,4	kWh/m2
Kosten	25,06	17,80	9,01	€/m2
Gasprijs	63,98	63,98	63,98	€/ct/m3
E Leveringsprijs	206,0	129,7	87,7	€/MWh
E terugleverprijs	134,7	136,4	152,6	€/MWh

Belangrijkste conclusies

- Het evenwicht lijkt te veranderen:
 - Wijzigingen in gasevenwicht
 - Gaat de overheid ingrijpen?
- Energietransitie gaat een steeds grotere rol spelen in de markten, maak ook gebruik van de kansen die het biedt
- Zorg dat je goed inzicht krijgt door scenario's door te rekenen
- Koop gespreid in, durf een prijs vast te leggen en durf naar de lange termijn te kijken

Blijf op de hoogte van de marktontwikkelingen via onze wekelijkse marktvisie en webinars. Meld je aan voor de marktvisie op www.agro-energy.nl

agro
ENERGY